

СИТУАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Андрушкевич Н.В., кандидат економічних наук,
Черкаська філія ПВНЗ «Європейський
університет», м. Черкаси, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-2154-4068>

Польова Н.М., кандидат економічних наук, доцент,
Черкаська філія ПВНЗ «Європейський
університет», м. Черкаси, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5140-2136>

При втіленні у життя інноваційного процесу розділяють загальні та специфічні методи. До першої категорії відносять: метод аналізу та метод прогнозування. До другої – експертні, описові та статистичні методи.

Ситуаційний метод, як і системний аналіз, факторний аналіз та функціонально-вартісний аналіз, відноситься до специфічних методів. Ситуація – сукупність значень чинників, які впливають на функціонування підприємства чи конкретного проекту у період. Ситуаційний підхід синтезує переваги кожної концепції конкретної інноваційної ситуації. Основне завдання даного методу - це рекомендації щодо застосування конкретних методів для прийняття управлінських рішень у кожній окремій ситуації. Такий підхід відкриває широкі можливості для творчих рішень щодо застосування інноваційних або вже застосовуваних інструментаріїв, підвищуючи відповідальність виконавця за свій вибір.

Основним інструментом цього методу є ситуаційний аналіз. Завдання такого підходу полягає у вивченні сучасних технологій, передбачення прийнятих рішень, оцінкою можливих наслідків та прийняття ефективних рішень. Основною метою ситуаційного аналізу є встановлення основних факторів, які вплинуть на розвиток ситуації.

Сьогодні основними технологіями, що використовуються при ситуаційному аналізі, є: «мозкова атака», двотурове анкетування, факторний аналіз та кейс-метод.

«Мозкова атака», що складається, як правило, з двох турів, є генерування ідей та обговорення виявлених ідей, оцінка їх і вироблення колективної точки зору. Перший тур полягає у висловленні своєї думки про розвиток ситуації, закономірності її розвитку та пропозиції організаційних впливів, які можуть стати ефективними та призведуть до

мети. На цьому етапі кожен має висловитися, керівництво має вислухати всіх, а будь-яка думка має бути обговорена.

У другому турі відбувається відсіювання ідей, керівництво з колективом залишає найістотніші та визначальніші, які надалі критично оцінюються. Даний етап можна назвати «суд»: є прихильники та противники, керівник як суддя, ґрунтуючись на результатах обговорення, приймає остаточне рішення.

Двотурове анкетування є так само двотуровий захід. У першому турі кожен співробітник отримує спеціально розроблену анкету для встановлення важливих факторів розвитку ситуації та обґрунтовує їх вибір. Спеціаліст ранжує фактори за ступенем значення впливу. Другий тур є перехресним рецензуванням заповнених анкет. На цьому етапі співробітники отримують чужу анкету та висловлюють свою думку про зроблені оцінки, обов'язково аргументуючи свою точку зору. З даних другого туру аналітична група визначає найімовірніший розвиток ситуації. Після аналітичного ранжування факторів результати передаються керівнику до ухвалення остаточного рішення.

І «мозкова атака» та двотурове анкетування можна використовувати не тільки для встановлення факторів розвитку ситуації, але й для вирішення інших завдань ситуаційного аналізу, тому називаються універсальними методами.

Основою факторного аналізу є припущення про те, що на підставі статистичних даних можна отримати аналітичну залежність, яка відображає ступінь впливу факторів та змін на будь-які показники, характерні для ситуації. Даний аналіз визначає коефіцієнти (навантаження), які характерні для впливу фактора на показники, що відображають розвиток та стан ситуації. Застосування факторного аналізу ґрунтується на обробці статистичної інформації, яка дозволяє класифікувати фактори на суттєві та несуттєві, внутрішні та зовнішні, основні та другорядні. Коефіцієнти впливу на основі обробки даних дозволяють визначити ранжування факторів за важливістю, а також отримати формулу для розрахунку очікуваних значень показників ситуації за будь-яких змін факторів. Такі результати більш обґрунтовані та дозволяють оцінити очікувані зміни ситуації за різних змін факторів.

Ситуаційний аналіз при надлишку інформації різко знижує якість результатів. Шкалювання дозволяє зменшити кількість факторів, що розглядаються при аналізі оцінки змін ситуації за різних управлінських рішень. Таке зменшення чинників називають зниження розмірності завдань. Також важливе завдання багатовимірного шкалювання – змістовна інтерпретація отриманого набору факторів.

Для встановлення факторів, що впливають на розвиток ситуації, можна використовувати й інші методи. Перераховані вище варіанти є основними і часто використовуються.

Після встановлення всіх факторів роблять ранжування залежно від ступеня впливу їх на розвиток ситуації, а також надаються індекси - спеціальна оцінна система, розроблена для оцінки стану ситуації та стратегічних цілей. Після ранжування та визначення шкал можна переходити до формування вирішальних правил із використанням порогового значення. Такі значення у вирішальному правилі відповідають стану ситуації та розподіляється від критичного до найбільш необхідного.

Ще одним ефективним методом аналізу ситуації є кейс-метод. В даному випадку передбачувані ситуації мають бути близькими до проблем, з якими може зустрітися менеджер. Отримані в результаті аналізу навички можуть стати в нагоді в подальшій практиці.

Цей аналіз складається з: індивідуальної підготовки аналізу, неформального обговорення з окремими фахівцями, обговорення аудиторією та, як результат, узагальнення результатів навчання.

Ще методами ситуаційного аналізу є методи формування оціночних систем при багатокритеріальному оцінюванні, кваліметричні методи, методи формування узагальнених критеріїв та інші.

Узагальноючи все вищеперелічене, можна дійти висновку, що аналіз управління організацією – це комплексний взаємопов'язаний процес з вивчення структури та змісту управлінського циклу, праці, інформаційного і технічного забезпечення, і навіть складу органів прокуратури та витрат управління. Систематичний аналіз дозволяє дати більш повну оцінку елементів, структурних підрозділів, а також стан та напрями подальшого розвитку управління. Аналіз може охоплювати різні частини керуючої системи в залежності від завдань та поставлених цілей. Систематичний аналіз є важливою сполучною ланкою між функціями управління і відбувається циклічно.

Ситуаційний аналіз необхідний не тільки для розробки нової стратегії, а й коригування вже існуючої. Слід регулярно проводити такий аналіз, тому що будь-яка маркетингова стратегія, що використовується, потребує змін з урахуванням часу і нових розробок.

Література:

1. Семон Б.Й., Шевченко В.А., Подобєдов І.В., Радченко Я.О. Порівняльний аналіз можливості застосування функціонального та процесного підходів до управління установою. URL: http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Znpcvsd/2009_1/1.pdf (дата звернення: 17.02.2024).
2. Головчук Ю.О., Пчелянська Г.О. Особливості формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі парадигми інноваційного розвитку. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 66-70.
3. Гавриленко А.С. Формування нового технологічного укладу як напрям прискорення інноваційного розвитку України. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2019. № 9. С. 42-49.

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ОБ'ЄКТ ДЛЯ ІНВЕСТУВАННЯ

Бєвз А.П., аспірант,

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

Протягом останнього десятиліття ринок криптовалют виявив значний ріст, що є результатом проникнення інформаційних технологій у різні сфери суспільства та цифровізації економічних процесів у глобальних умовах. Активний розвиток цього ринку надав можливість економічним суб'єктам формувати високоліквідні та прибуткові інвестиції через вкладення коштів у криптовалюту. Тому метою цього дослідження є аналіз переваг інвестування коштів у криптовалюту, оцінка результативності та визначення можливих ефективних інвестиційних стратегій.

Криптовалюта – це цифровий грошовий засіб, призначений для вимірювання вартості товарів, послуг та інших грошових одиниць. Вона використовується для товарно-грошового обігу, нагромадження та інвестування. Криптовалюта захищена криптографічним кодом, що унеможливає підробку чи копіювання. Хоча вони подібні до традиційних грошей у відношенні вартісного обміну, платежів та нагромадження, вони відрізняються відсутністю єдиного емісійного центру.

Ринок криптовалют поділяється на первинний і вторинний, де вирізняють реальні та фінансові інвестиції. Реальні інвестиції